

Mál nr. 418/2012**Jóna Th. Viðarsdóttir (M)****og****Vátryggingafélagið V v. starfsábyrgðartryggingar lögmannsins L****Kaupmáli ógiltur vegna þess að vottun lögmanns fullnægði ekki formskilyrðum 80.gr. hjúskaparlaga nr. 31/1933 þ. 27.5.2011.****Gögn.**

1. Málskot móttakið þ.26.9.2012 ásamt fylgiskjölum 1-12
2. Bréf V dags. 22.10.2012 ásamt fylgiskjölum 1-3

Málsatvik.

Málavextir eru þeir að M og þáverandi eiginmaður hennar gerðu með sér kaupmála sem var saminn vottaður og undirritaður þ. 30. september 2009. Deilt var um gildi kaupmálans og með dómi Hæstaréttar í máli nr. 251/2011, sem upp var kveðinn þ. 27.maí 2011 var staðfestur úrskurður héraðsdóms Reykjavíkur frá 1. apríl 2011 þar sem ofangreindur kaupmáli var úrskurðaður ógildur þar sem vottun kaupmálans var ekki í samræmi við ákvæði 80.gr. laga nr. 31/1993. Í dómi Hæstaréttar í málinu segir m.a. :

“Í 80.gr. hjúskaparlaga nr. 31/1993 er mælt fyrir um að vottun kaupmála skuli vera með tilgreindum hætti. Orðalag ákvæðisins hefur verið skýrt svo að kaupmáli sé því aðeins gildur að gætt sé þeirra aðferða við vottunina sem í ákvæðinu greinir, sbr. dóm Hæstaréttar 14. janúar 2008 í máli nr. 668/2007. Þar sem málsaðilar skrifuðu hvorki undir skjalið, sem deilt er um í málinu, í viðurvist C hæstaréttarlögmanns né könnuðust við undirskriftir sínar fyrir honum áður en hann staðfesti með vottun sinni að þau hafi undirritað kaupmála fullnægir vottun hans ekki formskilyrðum 80.gr. hjúskaparlaga. Með þessum athugasemdum en að öðru leyti með vísan til forsendna hins kærða úrskurðar verður hann staðfestur.”

Fyrir dómi í málinu bar L að sér væri kunnugt um formskilyrði kaupmála. L bar einnig að hann hafi í einhverri fljótfærni, vottað kaupmálann og ekki leitt hugann að formskilyrðunum fyrr en málið hafi verið komið af stað og hafi honum ekki heldur verið kunnugt um dóm Hæstaréttar í máli 668/2007 fyrr en þá.

M krefst bóta vegna ofangreindra mistaka L við vottun ofangreinds kaupmála, sem leiddi til að hann var ógiltur. M segir að eignir sem hafi átt að vera séreignir hennar og fallið utan skipta hafi því orðið hjúskapareignir og fallið undir opinber skipti á búi hjónanna við skilnað þeirra. M segir að eignir sem þannig voru ekki séreignir hennar eins og kaupmálinn hafi mælt fyrir um hafi verið að andvirði tæplega 100 milljónir. M telur sig því hafa orðið fyrir bótaskyldu tjóni vegna mistaka sem L varð sannanlega sekur um. Þá byggir M einnig á því að L hafi jafnvel af ásetningi staðið þannig að vottun kaupmálans að tryggja mætti nánnum viðskiptafélaga sínum þ.e. fyrrverandi eiginmanni M það að hægt yrði að ógilda kaupmálann, kæmi til skilnaðar. Þá mótmælir M þeirri fullyrðingu V að hún hafi ekki sýnt fram á fjárhagslegt tjón vegna mistaka L.

V hafnar bótaskyldu og segir að L hafi ekki sýnt af sér saknæma háttsemi með meintri vanrækslu sinni við vottun kaupmálans milli M og fyrrverandi eiginmanns hennar. Bent er á að L hafi gert kaupmálann fyrir vinahjón sín sem vinargreiða. Þá hafi hann einnig gert afturköllun á sama kaupmála enda hafi kaupmálinn aldrei átt að gilda ef til skilnaðar kæmi. Kaupmáli hafi fyrst verið gerður þ. 28. september 2009 og síðan hafi nýr kaupmáli verið gerður þ. 30. september 2009 þar sem sömu eignir voru tilgreindar og í hinum fyrri kaupmála. Þá segir V að L telji sig ekki hafa tekið að sér lögmannsstörf fyrir M. L ber að greiðasemi hans við leiðbeiningar um gerð kaupmála, vottun á skjöl o.fl. hafi ekki verið liður í störfum hans sem lögmaður fyrir M og þáverandi eiginmann hennar. Þá segir L að ekkert samningssamband hafi verið milli hans og M, ekkert endurgjald áskilið eða reikningur gerður. Þá segir L að hann hafi ekki vottað umræddan kaupmála

í starfi sínu sem lögmaður. Þá telur V ósannað að M hafi orðið fyrir tjóni vegna rangrar vottunar L. Þá segir V að aldrei hafi staðið til að M fengi þær eignir sem taldar voru upp í kaupmálanum dags. 30. september 2009. V segir að af sjálfu leiði að ógilding kaupmálans hafi því ekki leitt til neins tjóns fyrir M. Þá bendir V á að tjón sem framin séu af ásetningi séu undanskilin áhætta skv. grein 3.1. í váttryggingaskilmálum um ábyrgð L eða starfsmanna hans. Loks bendir V á að tjón M sé ósannað og óljóst. Kaupmálinn hafi verið gerður í þeim eina tilgangi að tryggja eignir fyrir skukdheimtumönnum eiginmanns M og hann hafi verið úrskurðaður gjaldþrota í janúar 2012. Eiginmaður M hafi því ekki verið borgunarmaður þegar kaupmálinn var gerður og hægt hefði verið að rifta honum af skiptastjóra þrotabús eiginmanns M ef til hefði komið. Þá segir V að M hafi ekki sýnt fram á tjón eða hvernig sú fjárhæð er reiknuð sem M nefnir sem tjón sem hún hafi orðið fyrir. V telur því að ósannað sé að M hafi orðið fyrir tjóni vegna meintrar saknæmrar háttsemi L.

Álit.

Dómur Hæstaréttar Íslands í máli nr. 251/2011 sem upp var kveðinn þ. 27. maí 2011 kveður á um að kaupmáli sá sem um ræðir í máli þessu sé ógildur sbr. úrskurð héraðsdóms Reykjavíkur í málinu sem upp var kveðinn þ. 1. apríl 2011. Kaupmálinn var ógiltur vegna þess að L hafði ekki hagað vottun kaupmálans í samræmi við ákvæði 80. gr. hjúskaparlaga nr. 31/1993. L sem er hæstaréttarlögmaður og starfar sem málflutningsmaður hefur borið að honum hafi verið kunnugt um formaskilyrði kaupmála en vottað hann með þeim hætti sem hann gerði í fljótferni og ekki leitt hugann að formaskilyrðum hjúskaparlaga hvað kaupmála varðar. L hefur þannig viðurkennt að hann hafi gert alvarleg mistök þar sem hann vottaði umræddan kaupmála ekki með réttum hætti eða sá til þess að það yrði gert eða mistökin lagfærð.

Þar sem L hefur viðurkennt fyrir dómi að honum hafi orðið á þau mistök sem leiddu til ógildingar kaupmálans þá ber han ábyrgð á því tjóni sem M kann að hafa orðið fyrir vegna þess.

Útilokað er að fallast á þau sjónarmið V að M eigi ekki rétt á bótum vegna mistaka L þar sem M og eiginmaður hennar hafi verið vinnuhjón L og hann hafi gert kaupmálann í greiðaskyni án þess að áskilja sér greiðslu fyrir gerð hans eða vottun. Ekki er dregið í efa að M og fyrrverandi eiginmaður hennar hafi verið vinnuhjón L. Það breytir þó ekki þeirri staðreynd að L tók að sér sérhæfða vinnu sem lögmaður fyrir M og eiginmann hennar. Þá vísaði L einnig til að hann gæti verið eini votturinn þar sem hann væri lögmaður. Útilokað er að fallast á það að handvömm lögmanns komi honum lítið eða ekkert við þegar hann vinnur störf sín sem lögmaður fyrir vini sína eða af greiðasemi við þann aðila sem biður hann að inna lögmannsstörf af hendi.

Af hálfu V er því haldið fram að umræddur kaupmáli hafi verið málamyndageringur sem ekki hafi átt að gilda kæmi til skilnaðar en gæti veitt vörn gagnvart skuldheimtumönnum. Ekkert liggur fyrir í málinu sem sýnir fram á réttmæti þeirra staðhæfinga. Þegar af þeim ástæðum er ekki hægt að taka mark á þeim fullyrðingum V.

Varðandi meint tjón M vegna ógildingar kaupmálans þá hafa ekki verið lögð fram gögn í málinu sem sýna fram á réttmæti fullyrðinga V varðandi það að M hafi ekki orðið fyrir tjóni og þá liggja ekki fyrir nein gögn af hálfu M sem sýna tölulega fram á tjón hennar.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr starfsábyrgðartryggingu L að því marki sem hún hefur orðið fyrir tjóni vegna mistaka L. vegna kaupmála dags. 30. september 2009, sem leiddu til ógildingar hans.

Reykjavík 6.11. 2012.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.